© PDF: Kamunikat.org 2010 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2010

№ 2-3 [5-6] Люты - Сакавік 1948 г.

БОЖЫМ ШЛЯХАМ

Часапіс Беларускае рэлігійнае думкі.

«SUR LA VOIE DIVINE».
Mensuel religieux biélorussien.

Цана нумару 30 фр. | Адрыс радакцыі: Adresse : Redaction, 35, rue de Sèvres, Paris (6). | Падпісная цана на год 300 фр.

Трыццатыя угодкі

Сёлета Беларускі народ перажывае вялікі дзень у сваёй гісторыі — трыццатыя ўгодкі абвешчаньня незалежнасьці Беларусі.

Ад 1918 г. дзень 25-III стаўся падвойным сьвятам. У гэты дзень паводля новага стылю Хрыстова Царква сьвяткуе памяць Дабравешчаньня Найсьвяцейшае Дзевы Марыі — гэта дзень, калі Бог пачаў выконваць свае прырачэньні аб выкупленьні ад грахоў людзкога роду. У гэты-ж дзень можа прыпадаць і Вялікдзень (як гэта будзе ў 1991 г.) — сьвята самага адкупленьня, перамогі жыцьця над сьмерцю — Уваскрасеньня Хрыста. І ў гэты дзень Беларускі народ азначае выяўленьне свае волі да незалежнага і свабоднага жыцьця, якую выказаў вуснамі сваіх прадстаўнікоў 25 сакавіка 1918 г.

Да гэтага, так нязвычайнага дня, яшчэ далучаюцца нязвычайныя абставіны, у якіх адбылося прагалошаньне акту незалежнасьці. Пасьля доўгіх нарадаў і разважаньняў, абмяркоўваючы ўсебакова тагачаснае становішча Беларусі радныя Беларускае Народнае Рэспублікі ноччу з 24 на 25 сакавіка, улажылі акт, які выяўляў найшчырэйшыя жаданьні Беларускага Народу, і як толькі першыя праменьні ўсходзячага сонца асьвяцілі салю нарадаў дня 25 сакав. ў 6 гадзін раніцы старшыя Рады адчытаў пастанову, у якой гаварылася: «...Ад гэтага часу Беларуская Народная Рэспубліка абвяшчаецца Незалежнай і Вольнай Дзяржавай».

Варожыя сілы моцна былі закарэнены на беларускай зямлі і не далі магчымасьці ўпоўні ажыцьцявіць гэты акт. Пасьля зацятага змаганьня, Беларусь была акупавана і падзелена варожымі дзяржавамі, але сам акт 25-III ад 1918 г. стае пуцяводнаю зоркаю для ўсяго Беларускага Народу ў яго туземных імкненьнях.

Калі мы кінем хоць кароткі позірк на пройдзены трыццацігадовы шлях, дык пабачым, што гэты шлях быў цярністы і крывавы; шмат крыжоў і ахвяраў азначаюць яго, але адначасна было падолена шмат перашкодаў і цяжкасьцяў. Не зважаючы на ахвяры рады змагароў штораз пабольшваюцца і мацнеюць; нават тыя, якія доўгі час стаялі збоку ад змаганьня зачынаюць прылучацца да арміі змагароў за ідэалы 25-III, а самае змаганьне стае штораз больш зацятым, але адначасна штораз больш надзейным на поўнае зьдзейсьненьне таго сьветлага акту аб Незалежнасьці Беларусі.

Сёньня мы сьведамы больш як калі, што нічога ў туземным жыцьці ня прыходзіць само. Добры Бог кожнаму чалавеку і кожнаму народу дае неабходныя фізычныя і духовыя сілы для асяг-

УСІМ НАШЫМ ПЕРАДПЛАТНІКАМ І ЧЫТАЧОМ ЛАЦІНСКАГА АБРАДУ З НАГОДЫ ВЯЛІКОДНЫХ СЬВЯТ ЖАДАЕМ ВЯСЕЛАГА АЛЕЛЮЯ!

© PDF: Kamunikat.org 2010 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2010

© PDF: Kamunikat.org 2010

нення Ўсяго тато, што ёсьць неабходнае для жыцьця, і Ўспамага гэтае дзеяньне самою пакорнасьцю, дзеяньне і жаданьне і неабходнае.

Паводла Божага плану, жыцьцё чаго ідзе дзіўнымі і незразумелымі для нас шляхамі, але даходзіць да азначанае мэты, таму і ня верым, што Бог нам не адмовіць, калі пачнем Ў жыцьцёўлёньні найшырэйшага жаданьня народу — вольнага і незалежнага жыцьця. Трышчань галоў Хрыстос мае ўкрытыя жыцьцём, калі ўсе ўмоўныя выконваць свае пасланства; за гэты час мусіў ушукаць у далёкі Егіпет, мусіў зьявіць свае мейцца жыхарства, а потым зайнацца звычайнаю сталяркаю, — але ад гэтага Ён не перастаў быць Хрыстом і Сынам Божым. Гэтым шлях Божы Збаўцы даў нам прыклад цярплівага жыцьця на эміграцыі і хаджэньня ня выкарыстоўваньня для Божае славы і дабра сваіго Народу.

Мы сёньня вярнем больш чым калі, што Ў вашу супольнага чыну Беларускага Народу, настане тамі дзень, калі Беларусь пачуе да дзіцяці і незалежнага жыцьця згодна з актам 25-га сакавіка, і мачымы, што гэты дзень наблізіцца.

Згубны выбар

Адзін раз ў гісторыі пэвету дзарыцаля бясрыкалтная падзея: — Прастаўшы рымскае імпэратарскае ўлады ў Ерузаліме, Пілат, на дзаганьне жыдоўскіх старшынаў ацудзіць нявінага Ісуса Хрыста, стаіць пэўбах Хрыста ґрыабоніка Варававу і заявятраецца да сабраных жыдоў і іх старшынаў:

— Каго хочаце, каб я вам зволыў? Вараву ці Ісуса называнага Хрыстом (Мат. 27, 17).

Сабраныя хоць прыйшлі Ўмысна, каб ацудзіць Хрыста, жалкуцім ад гатнага сунастаўленьня сьмяцкаіці і здолчэньу. Усе тая прыступнае ведалі добра Хрыста; бачылі яго шматлікіе цуды; жыцьцё сьвежае Ў памяці было Ўваскрашэньне Лазара; чулі Яго навуку; чатыры дні таму назад яны віталі Яго Ґэзэ у Ерузалім вокалічмі: «Аданаі! кідаючы над ногі Яго ацла свае вопратку і зелень; пад неба лунаці іх клічы: «Вагосаў!»сёньня ідучы Ў імя Гасподзе!» (Мат. 21, 9). Адначасна яны ўсе добра жыцьця мусілі помніць вулічныя бунты і забойствы, якія рабіў Вараваў (Лук. 23, 19). — І вось яны цяпер хацець пабачыць тае, хто больш да сладобы, хто ім больш патрэбны. Сустрашчаленьне вельмі разнае, выбар вельмі адказны, але да гэтага дайходзіць яны адзін праменьь, які яшчэ больш выразнае і супрацьстаіць зьвае постаці, між якімі трэба выбраць. Жыдоўскія старшыні і савяшчэнікі выкарыстоўваць карэктую раскосу Піліта і пасланнем ад яго жонкі, што якраз тады надышоў, падбухторваюць і падкупляюць сабраных, каб прасілі ацудзіць рабаўніка Вараваў. На гаворыцца ўсіх клік Піліта, каго яны сабе жадаюць, усе сабраныя ў адзін голас пачалі крычаць: «Адпусці нам Вараваў!»

Жуткае робыш чытаючы тэты разьдзел у сьв. Евангельі! Так і чуем далёкіцы крыкі: «Распні Хрыста, Ён нам за сьвяты; вон Яго. Ён нам за дакажалы. Давай нам Вараву. Ен наш чалавек!»...

Але мы сёньня, ці мы не пытаралі часам тамо самага?

Як і дзе? сьпытае не адзін.

На кожным кроку. Хрыстос не пакінуў сьлеты. Ён з намі астаўся назаўсёды, дарма што шмат хто аб гэтым нават і ведаць ня хочуць. Ён, той самы Хрыстос, што і калісь, сьвіна пад вядам Найсьвяцейшае Ґэхарыстыі ніяк сьвіні вернінку, каб даць ім сваё багаставнэтва, чакае, калі пойдуць за Ім, адкуленне Яго крывёю, людзі. Яго навука, Ён прыказаньні тыя самыя сёньня, што і калісь чакаюць, калі пачнем іх практыкаваць у нашым штодзённым жыцьці, — але як-жа часта мы Ў нашым выбарыі: што рабіць? робім якраз тае, чаго Хрыстос ня хоча, што Яму ня міла і праціўна.

Тая тольки розьніца між дадзённым выбарам перад Пілатам і нашым сёньняшнім, што тады больш згуба Ісусі каго выбіраць і Ўсе грамадою крычалі: «Адпусьці Варававу, а Хрыста Ўкрыжуй», а сёньня некаторыя мовы гэтага ня бачыць і пакосбку робяць тое самае, што і калісь. Але ні раз здаравіцца выпадкі, тае дзеюцца розы горшыя, чым калісь перад Пілатам? Бо калісь там сабраныя ня зналі, што Хрыстос тэты Сын Бог і што Яго навука, тэта адзіная спасённая, а сёньня тэта добра ведаюць і мімо гэтага колькі ёсьць такіх, што робяць усё мачымае, каб тольки Хрыста ня слухаць, а колькі такіх, што супроць Яго змагаюцца?

Бо з волі Бога, чалавек заўсёды меў і мае мачымасьць і нагоду выбіраць. З волі Бога два жыцьцёвыя шляхі ляжаць перад кожнае «Шырокія вароты і вольны той шлях, што вядуць да загубы... і цесныя вароты і вузкі той шлях, што вядуць у жыцьцё». (Мат. 7, 13-14). — Выбірай кудзю хочаш ісьці.

У нядзелю на крыжанальні вуліц стаіць чалавек; з аднаго боку ідзе ідзе крыкоўная звана клічуць і, з другога кабарэтная музыка — каторага клічу лепш паслухаць?

Дзьве афішы наклеенныя побач: адна заклікае на бязбожны мітынг, а другая на дабрадзейны зборы, — куды лепш пайсьці?

Два галасы змагаюцца Ў сумленьні: ці дарваць крыўду майму сябру, ці адпомсьціць?

У суседа стаіла яшчаньне, яму патрэбна кутки помач і я могу яму пазагчы, але могу надаварот дакаць яго і сам пры гэтым нагрэць добра рукі, — ці рабіць ці памагчы падняць, ці дабіць?

Цнота і распуста вабіць у розныя бакі; перадзе сваёю велічэ і красою, а другая сьпімі гідкімі хапёвамі прымешчаньні і бясстрыманьсцю.

Дзьве постаці Ўсмаіваюцца да кожнага: дзва вабіць у свае абыйміі Ўзко ракутае палкім поцалункі, а другая чэснае і Ўстрымнае жыцьцё. Каторую лепш выбраць?

І розныя мы кожнаю з этых сьпіцаў нябачна Ґадзяйкоцца: або цёмная постаць Варавы, або яснаеноае аблічча Хрыста, а голас у сумленьні пэўтарае словы Пілата: «Выбірай, каго хочаш!»

Кожны і можа і мусіць сам свабодна выбраць, або рабаўніка Варавы і прадаўмаць яго ўчынкі рабаўб, грабежы і залымі, ды далей ці зівіць зьвяю людзкою крывёю, — ці пайсьці

сьледам за Хрыстом, выконвацьяго навуку і прыказаньні, цярпяліва прайсьці разам з Ім праз Голгофту і разам належаць да Божага Валадарства і вечнае славы. У гэтым і ёсьць сэнс нашага жыцьці тут на зямлі, каб не пабіраць тэты згубнага выбару, які адночы быў зроблены перад Пілатам, каб не ацукаць розныя дачасьніі прымяшкані, дзе ацобіра і Іванэлісіа Ісуса Хрыстом аж да пераможнага канца, да вечнага шчасьця.

Хацелася-б, каб гэтых пару слоў дайшло да сэрца і да волі сучасьнае эміґрацыі. Бо калісь ня родная зямлі, жывучы Ў аскрэзьнай нашых дзяючых здаровых нарэальных зьвычаў, ляжыні фаіто зьвяіцьні і трымацца здаровага шляху. А тут на чужыне, здаравыя ад родных карэньняў, выстаўленыя на ацьцьчаньня цяжкасьці часаў выпрышчы пакідаць Хрыста да ёдзуць у кампанію Варавы. Справа нашага збаўленьня, вечнага жыцьця, або мужі вымагае ад нас добрага выбару і тэта мы мусім зрабіць.

в. Лечу.

Перадумовы вяры

Вераўчоным і незавярні спатыкаюцца ўва Ўсіх пляскі і ґрымацяньні, так жыц лоцкуні вечнасьці, ня ведаючы сьведамь, што Ў чаце вяры нельга пяклоўна пакладзіцца на самую навіну.

Хто мог аняць лепш Бога, як анёлы, якія бачыці Яго «твараю ў твар»? Аднак і сэмпін іх знайшлася некаторыя, што збуянталься супроць Бога і Ў вынуці сталіся нечыстыкімі-чарнімі.

Ці Ісус Гасподзь Ўвесь час прыпі тае тамі ставіў з Хрыстом, слухаў Яго навуку, бачыў Яго цуды, аднак стаўцем ярэлікаці і прадажнікам.

Ці Ўпоперэдні збіраў багацу і Лазар Хрыстос вусмаі Ўзгадка аднаазе багачу, які просіць паслаць Лазара з таго свету сваім братом неадаевіям, што яшчэ зямлі на зямлі, каб всьмерацы і абраумць іх: «Кідаі Майсея і прарокаў: нехай слухаюць, дык калі-б хто і з памёрлых уваскрос, не паверанць» (Лук. 16, 31). І запраўды падобнае здаравіць ня ведаюць, каб Фарысеі і жыдоўскія старшыні, пасьля таго, як раскілі Хрыста, ўспомнілі прарочтва самога Хрыста, што Ён мае ўваскрэсьнуць на трэці дзень. Каб да гэтага не дазвалі, з заявоту Пілата Ўкацэўвалі з запечатаваць гроб, дзе палажылі пела Хрыста і стаўлюць пры ім варту з рымскіх жаўнераў, якіх бадзі педаны на Ўвесь сьвет з свае жалезнае дзіцыпліны. Калі-ж, не зважаючы на гэтыя бясьслушныя мерапрыемствы, Хрыстос ўваскрос, тыя жыдоўскія старшыні замест паверыць Ў Яго, зараз ацтаравалі перадумць ваякаў і распаўсюдзілі фальшывыя весткі.

© PDF: Kamunikat.org 2010

© Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2010

© PDF: Інтернет-версія: Kamunikat.org 2010

Не аз ромы тут будзе Успоминь вымовы выдлаж з вельмами французскім пісменньмам Э. Зо-ла, 1892 р. Э. Зола "Ушыт ромы" у нейсла шматлікіх ласкаў і цудаў — Люр, каб сваімі вачыма глянуць на тое, што там дзеялася. Прыбыў там 14 дзён і за тэты час бы ўсіх сонцам аж некалькіх цудоўных аздарадзьленьмі, адзак мімо Усяго гэтага у сваёй кніжцы аб Люрдзе пазаў фальшывыя і перакручаныя факты. Нарэшта было запрабаваць кранацца Пашчыні, ды шабрадзе, што аздарадзьленая сухотніца, крачучая Марыя Лябрэн, як толькі вярнулася дамоў, зноў сталася сухотніцаю. Яшчэ тры гэтыя Лябрэн вымішла замуж і жыла да пранаяла шчасьліва з сэмі сухотнамі. Гэты аскрамы факт хаусьні для Золі ўсё ж мелі ампрысыт, але замест таго, каб аказкаць сваю мантэйную пісаніну і самому стаіца верыючым, ён у 1896 г. зьвяўся ў мэдыцынскай Марыі з прапазыцыю, шчодра ёй заплаціць за тое, калі яна выдасьць у Францыі ў ясных нізнаяне мэдыцы. За гэтую прапазыцыю сухотнак Марыі вынікуў пісьменьніка з нанешканьмі.

Аслабіла вскорамі выдаць у сусьветнасьці з прадаю можна спатыкацъ у дзейнасьці важоных бязбожнікаў. Вельмі часта яны сьведама перакручваюць прадуі і вымагаюць гэтыя дзейнасьці да усіх сваіх рэвальюцыйных. У 1927 г. самеяце Дзяржаўнае Тэхнічнае Вызавецтва выдала цікавую кніжку інж. Ф. М. Коннева «Урэл и Библия», дае паводле Усіх навуковых дасьледаў" заказваецца гістарычнасьці апавяданьмі Бібліі аб Ветаме. У адказ на гэтую кніжку камуністычная газэта «Правда» у ужо-на 1927 г. Нр. 178 зьмясьціла крыклівы артыкул нейкага тапаньма Сапожнікава, які і вызаю не вязае на прадзізацьць адкрытьмія. але для яго самае важнае, «ясце гэта Эрмэнэвы розбіць на мосты?» Усыдна сваёго артыкулу бяссорамна пішае такую разу: «Трэба было агулам сжаць гэтае выданьне, ды ніхто ад гэтага ніколі ніяк не ўсіх ніяк не ўсіх ніяк не ўсіх

© PDF: Kamunikat.org 2010 © PDF: Kamunikat.org 2010 © PDF: Kamunikat.org 2010 © PDF: Kamunikat.org 2010

Астроґі і бодыщм так-жа наглядна сьведчаць, што праз ґадзіны да вяцуць пашаг з часта зьмяняк мярканьняў.

Вялікая і страшная адказнасьць за грахі, але добры Бог, які ня хоча сьмерці грэшнікаў, кале кай навярнуўся ніпрадзны ка свайго бяскрайма шэкку і каб жыў?» (Езэк 33, 11), дае шчат перасьпярогі і шчат дзейнікоў, якія могуць вы ратаваць кожнага ад вечнае загубы. Дзеля гэта ратаваньня сам Царкоў, сьв. Тайны; дзе ля гэтага ісьце сьвятарства, якому Богам дана Ўлада разьвязаць ад усіх грахоў, а голас іх чуець пры шчат якіх пагодах; ня трэ ба забуцьвацца сьмя ла бальнэ, дзе ўзяўшы гэты ліст са сьмехам уладжу яго ў кішаню, прыгаворваючы: «Да заўра нажныя справы». Ночы ім бы ўмарадзіць.

Калі мы сабе ясна ўсьвядомім, што грэх гэта самы найгоршы і занэта вораг чалавека, так ня побудзем за Дрэйм, але таксама, які нам пакажу Хрыстос, каб не загінуць на вех.

Сьвятар Л.

Вялікія астраномы аб Богу

Капэрнік Мікалай (1473-1543) заснаваньнік сучасьнае сонечнае сыстэмы. Ён быў каталіцкім сьвятаром і каноніком, свой астрамаічны твор прысьвяціў ня Пацэу III. У прадмове да Ўсяменнага твору, пісаў: «Кі ньць неда, якая мае адольнасьць ушлухотніць душу чалавека і Ўавішць ня по-пад земскі бруд, дзе ігнаў ісьць ісьць астрономі... бо ня можна сузіраць чудоны парадак, якім наш Бог кіруе сусьветам, не пачуваючы ня ўпарадкаванага жыцьця, да набыцьця цнотаў, да прызнаньня вялікае ў ўва Ўсіх рэчаў. Створы, як кажуць, ня хвалі ўзбудзіць».

Галілей Галілео (1571-1630) абаронца катрэнікаваґа сыстэмы. Ён у сваіх творах часта з нашіскам заяўляў, што ён правяраў гэта ня ка. Нікальні сваіх твораў прысьвяціў папе Урбану VIII. Калі ж быў увязнёў у суправяньсць з Інквізыцыяю, дык Ў ня ма сьлабоцкі вера ў Бога пасьлужыла падпрадкавацца ня мана ганьням. Ён яго сім'я была прасьвяту галовы рэлігійных духан; дана дачка Ўступіла ў манастыр.

Кэплер Іван (1571-1630). Адзін з найбольшых астраномаў, ён свайі ґэніяльнымі абразуцьмамі выкрыў законы руху нябесных целяў і паправіў слабыя мейсцы катрэнікаваґа сыстэмы. Гэты вучоны Ўлажыў шмат малітваў і гімнаў на чысьць Бога. Да сваіх аднарыцьцяў ён не забываўся падкажваць Богу «за тую ласку», што яку «ґрэшнаму зямному чарвяку дазволіў зрабіць такія дзіўныя адкрыцьці». На іншым месцы так гаворыць: «Як начальшыня тым, каму дадзена праз ґрэшнікаў Ґэньшага да неба!.. Там яны дачаць перадухім твор Бога, сузіраньне якога іх напаўняе радасьцю і шчасьцем!... Я дякую Табе, Госпадзе, што Ты мне «дзіваў» такою радасьцю ратаваньня сгуляньнем Тай твор і сузіраць працу Тваіх рук... О, душа мая, ты не паміньці ніколі спышцца пяць гмін на славу Вечнаму, як пакуль ты будзеш жыць!»

Боссю Шарль (1730-1814) выдатны французкі астраном, якога астранэмічныя студэнты так узношлі ў пабожасьці, што Ўступіў у манастыр.

Гэршэль Вілям (1738-1822) выдатны англельскі астраном, ён першы скансструяў вялікі тэлескоп, аблярдзіў Ураны і ня ма ліў аб'ект 2.500 туманнасьцяў, выкрыў інфрачырвоныя праменьні і дакажаў шмат іншых адкрыцьцяў. Аб яго глыбокай вера ня ма сьвідчыць чымь факт, што ўсё жыцьцё быў практыкуючым каталікам.

Ляплас Пятро-Сымон (1749-1827) выдатны французкі матэматык і астраном, што ўславіўся свайю касмагэнічнаю тэорыяю, якую часта выкарыстоўваюць у біябожнай прапаґандзе. Аднак ж Ляплас быў веруючым. Ён пісаў: «Пішу Бог валадарыць над часам і дечнасьцю і Ў Яго німа ніякіх зьменаў, і чыст глыбей мы дасьлежваем Яго, тым больш упэўніваемся ў гэтым». Калі Ляплас ўсьвяціў сваю кнігу пасьлякаму сьвятара і пастарыся ўпарадкаваць «свае рахункі з зямлёю і Небам».

Оўберс Генрыхі (1758-1840) выдатны лекар і астраном, выкрыў шмат камэтаў. У яго ліст часта спатыкаюцца сказы, як: «Тысячы разоў дзякую Богу, што на сталася гэтым», «Хай Бог ня ўзнаўсіцца».

Бэссэль Фрыдрых В. (1784-1846) першы клясны мясьніі астраномі, прыняцьці Оўбэрса: «ня ма той вярэуны. У чыст вядомай сабра пісаў яму: «...каб даў Бог ім некалькі ґадоў «стаціца разам», а далей з тым-жа ауку.

Араґо Францішак-Ян (1786-1853) слаўны французкі астраном. Аб яго вера найлепш сьвідчыць прамова ў Французкай Калеґі, дзе ён сказаў: «У наступным тыдні і тут у Парыжу будзе бачна сонечнае затмэньне. Сонца Ўвойдзе ў кажнікоцыю з Месяцам і наша Зямля захопіць вымраменньні гэтага валадарыча сьветла. Значыць у Ўстанэўленны дзень, у вяцаны час мінуту і сэкунду гэта вадзіцьмяя нябесьнага цела пісьлахоцца — не нашага прадказаньня, але Божага загаду».

Сантіні Гаспар (1781-1877) астраном у Падуанскай абсэрваторыі. Яго глыбокая і чыцярая вера давала нагоду некаторым гаварыць, што ён сьвятар.

Гэршэль Джон-Фрыдых (1792-1871) сын Віліяма, вызытны астраном, матэматык і хэмік. Ён быў набожным практыкуючым каталікам і фізікоў, якіх ішым заяны?: «Кіраўда, бішыма вацца, так, то не кузьмуе, ня перабольшую ужыму аб сабе і заводзіць да сумніяў у бесьмяротнасьць душы і да запярэчаньня абъяцьнення. Яна, наадварот, можа выклікаць супярэчнае дзьвіцьце... Ня ўстаўдзе ісканьне і прыметы Боскасьці на такой аснове, што сумніў стаецца абсурдам, а вязіяя сьмешнасьцю».

Мэдлер Іван-Ґэнрых (1794-1874) выдатны дасьледнік сьвета, быў астраномам у Дорпаце. «Навука і ня запрадзьвы пралетаўнікі і дасьледнікі не заступоўзаюць аакідзі і падарэшта, што адкрыцьця і абібраньні ў пэўнае асьцярэдзіць, бадзіцьмя яна іх аачуваеце да Боскасьці, а то і зусім робіць бяабожнікаі — абвінавачваньні, што ня маюць ніякіх ніякіх дасьледнікаў. Яраз ма спавяйцеся паказаць, што астрономія дзеяйнае зусім на ґадаарт, якраз яна спаміж іншых ведаў пакінае сьцярагчы і Ўмацоўвань тым перканаяньні, што працам уважаюць найбольшым дабром людзкага роду...»

Лямонт Іван (1805-1880) дырэктар абсэрваторыі у Мюнхэне. Ён быў шчырым каталікам. Перад сьмерцю прыняў Сьвятыя Тайны і, падчас слабеючую руку свайму сябру, казаў: «Цяпер я Ўжо спакойны».

Лверье Ураньн Жан (1811-1877) выдатны французкі астраном і матэматык, ён ізні асабліна сталася слаўным пасьля таго, як адкрыў у 1846 г. планэту Нептун. Ґазэтнікі гэтага вучонага была ягуадзьмавадзмая, бо ён часта паўтараў: «Я ня толькі каталік, але і вярнік». Гаворачы аб ужыдальні сваіх таблічаў плянэтаў, ён заявіў: «Ідзіце, гэтага прадпрыемства ня ма ніякае заінмае ня мае 35 гадоў былі неабходныні вытрымальсьці і апора, якія прыходзілі з поэірку на адно з найбольшых дзеі сатарыцьмі і думу, што ня Ўмацнеі ня ма ніякіх непрадзіньчуцьцяў спірытуальне фізіяфэйіз».

Фэйе Хярэз-Аўґуст-Этэйн (1814-1902) дзейны французкі астраном. У сваіх творы «Аб пачатку сьвету» яж іншым піша: «Навізарчыць сьвет, мы адчуваем, як нашы думкі Ўзьдымаюцца да пазіцыяя вечнасьці. Сьвет, што ґасьць, ня ґасьць шмат драбніцы, што нас акружаюць... Такіх чыманя ёсьць шмуз штосьці іншае, як тыя рамы, што тут доле, якія ня ведаем, як шыта цела і Іншае, як тыя бліскучыя зоры, ёсьць лух, ёсьць думкі. І таму, што наш розум ня сам зрабіўся, дык мусіць быць у сьвеце вышэйшая Інтэлігэнцыя, аа Якое паходзіць ніяка. Дзеля таго чым дасканалейшы будзе Ўгледзеньне тае Інтэлігэнцыі, тым бліжэй ня даходзіце да праўдзы». А Ўкаіны выказвае такі: «Бог сотварыў Айцеці, Створа Неба і Зямлі».

Ньюкомб Сымон (1835-1909) выдатны амэ-

© Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2010 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2010

© PDF: Kamunikat.org 2010 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2010

рыканскі астраном. У сваім творы «Зоры» ён піша: «Ёсці дух правіць будовяю аграмадзяну сьвету, усімі розьнямі правамі сілаў прыроды, усімі сэкстымі...»

Шпінарэлі Іван (1835-1910) вельмі плодны італійскі астраном. У сваёй пацуплярнай астрамаміі ўдзіна: «Хто-ж ёйнае вялікае гаворыць пра антаганізм жыв вераю і навукаю? Калі быў мамэнт, што гэтак моцна ізававала, дык гэта быці дрэнныя чорт, што заміраў вашыя назьбёсцы. І як ня можа быць спрыятлівае для ранігі такая навука, як астраномія, якое студэнт можна назваць зьдзіўленымі поцыкамі пішнішае мудрасьці, якая ўпрадзіле сваёго дзяя, якое ўсякае ізаюцыяй зьдзіўленаму тымкам падзіву, і адарацыі, што крамічаць з кожнае душы, разумеючае велін і красу?»

Фламмарыён Камілъ (1842-1925) фрэнцыскі астраном, які выкінуў пункты зорак зорай. У ацыям з сваіх твораў піша: «Я а любоўю хлізнося перад Табою, але я вельмі сьпіцінь, каб радаваць, што Ты пачуеш мяне, Ты, Ты ўсе-ж чуеш мяне. Стварыцьлі Ты, што дзу ўрх вялізнымі сонцам і прыгожаньсць пальмой вектыш, слухі і мяне. Гэтак сусьветнага анёшну ня зможа загаушыць для Цябе майго ізюлаго голасу і мая дарма даходзіць да Цябе ў гэтай агульнай малітве».

Лігоцко Марі-Рауль (1847-1917) вядамы французкі астраном. У сваім лісьце да а. Зёйе ў справе навукі і веры, пісаў: «што да тэтага пытаньня, дак вы можаце напісаць ва мне тое, што а дужа, дзе ажыцьцяўляецца тым, якія ашчуў думаюць, што вера зьдзяйсьніла перашкоджаю ў поступе навукі».

Клейн Фэлікс (1847-1925) вядатны нямецкі астраном і матэматык. У сваіх разважаньнях дайшоў да высноўку, што: «разьвіцьцё сьвету... ня можа быць выяжам выключна сьлепа-дзеючых механічных сілаў. Наадварот, усё гэта сьмецчыць, аб зьдзеяньні Вышэйшага Розуму», а далей сьцьвярджае, што людзкі розум ёсьць у стане разважаць гэты Вышэйшы розум і «ўзьнішчыцца разумнем нябачнага Бузьбіўка пляненне сьістымы».

Казінцко Октав (1852-1904) годны ўвагі абсэрватар і аналітычны астраном. У сваім тастаменце пісаў: «Я мазно добрага Бога і Найсьвяцейшую Дзеву, каб зрабілі мяне годным ўваскрасьнем да вечнага жыцьця разам з радзьвіцамі».

Дюгам Пьэр-Морыс (1861-1916) вядамы французкі астраном. На запытаньне аб веры, казаў: «Я веру Ісусу: мабіць лацюю і праўды, яніж нам Бог абмінуў і вучыць нас праз свае сьвя. Царкву Я ніколі ня быў нашчырым у мае веры, і Той, каго я ня прыняў, вахуўзае мне, і спадзяюся ў глыбіні сэрца, за гэта ніколі не чырацець».

Дасьлер Г. сучасны французкі астраном, дырэктар абсэрваторыі У Мэдон. Ён зрабіў шмат адкрышьцяў у сьвеце плянэт. Калі сьвятар зь яго парахэй яму гратуляваў, дык вучоны адказаў: «Ойча, небы і Зволя галосіць хадзу, дае не маю, а Бога сьвайго Стварыцеля».

Акрамя вышай пералічаных было шмат іншых дасьлеў ня менш слынных сваіх астрономаў, якія былі вераючымі людзьмі і часта выступалі з абарона свае веры. Каб заналта не расьвятліць гэтага артыкулу, пералічым толькі ім імёны. Вось некаторыя з іх:

Tycho de Brahe (1546-1601), Cassini Jean-Dominique (1625-1712), Delisle Joseph-Nicolas (1688-1768), Bradley James (1692-1762), Cassini de Thury Cesar (1714-1784), Biot Jean (1774-1862), Littrow Joseph-Jean (1781-1840), Bessel Fridrich-Wilhelm (1784-1846), Binet Jacques-Philippe (1787-1856), Encke Johan (1791-1865), Gautier Alfred (1793-1881), Kreil Karl (1798-1862), Wolf Rudolf (1810-1893), Hirlof Charles (1817-1882), Adams John Caugh (1819-1892), Mouchez Barthelemy (1821-1892), Respighi Laurent (1824-1889), Jonssens Pierre-Julien (1824-1907), Huggins William (1824-1916), Wolf Charles-Joseh (1827-1918), Bouquet de la Grye Jean-Jacques (1827-1909), Cornu Marie-Alfred (1841-1902), Lowelle Parcival (1855-1916).

Усе вышэйпералічаныя асобы, за выняткам двох чалавек, зьяўляюцца сьвецкімі асобамі, але для спрамадзьвасьці і для паўнаты абзаворанасьці тэмы трэба ведаць, што ня толькі ўсходзіла і сучасьнага стагодзьдзя, вышлі шмат дасьлеў сьвятых астрономаў стаміж духавенства. Адных толькі езуіты астрономы сусьветнае славы налічваецца каля 40 чалавек, якіх пярэсты такжа могуць пахваліцца некалькімі астрономамі сусьветнае славы.

Вышэйпаказаныя вучоныя да веры У Бога прыявала іх глыбокая і асьнаўная навука.

Дык ці-ж можа быць сорам верую чалавеку, мяоны ў разох сваіх аднадумцу? Гэта-ж іхі вялікіх людзеў? А гэта-ж іхі толькі дробная частка тых тысячаў і тысячаў вучоных з розных галінаў людзкое веры, якія асьнуўшы высокіх становішчы між людзей пакорна схілілі свае галовы перад Богам і пазбоча, як ангельскі філёзаф Бокон пісчаўпрай «Нікто не адмаўляе бытьня Божага, акрамя тых, якму карысна, каб Бога ня было... Толькі павярхоўная веда прыводы можа адвесьці ад Бога, а доклы глыбокая і грунтоўная ізадварот — заўсёды прыводзіць нас да Бога.

Сабраў а. Л. Гарошко.

Сацыялягічныя зацемкі

Жыцьём у часе сацыяльна-палітычнай перабудовы, калі вырашаецца доля дзяржавы, народаў, адзінае на цалым свеце, а можа і на тысячагодзьдзі. Выбар сьветапагляду у гэткім часе зьдзяйсьнена вельмі вяжнаю справаю. Наступныя заціткі хай пакоруць з'арментаваць у гэтым выбары.

Асноўнымі пытаньнем у галіне грамадзка-палітычнага ладу ёсьць пытаньне суадносінаў адзінкі да грамадзтва і грамадзтва да адзінкі. Спробы вырашэньня гэтага пытаньня йшлі ў двох кірунках. Адзін зь іх іменуўся да неабмежаванай свабоды адзінкі, а другі да ўсьцішанага калектыву: дзяржаўнага, народнага, партыйнага. Грамадзтва ўасабсілася часта алігархій, або манархій, ці дыктатараў, звычайна акружаным групай адданых сабе дзеячоў.

У старавятным сьвеце пераважаў лад, наводле якога вышэйшы калектыў пазнаў над адзінкай, хоць ужо ў старых Рыма пачынае ідэя ляшца прынасьне індывідуальнасьці адзінкі, а гэта дзякуючы прынятаму ў аснову дзяржаўнаму прынцыпу правадзьлатва.

У сярэдзьневеччы дзяржаўная ўсемагутнасьць паволі зьчынае абмяжоўвацца. Бо сярэдзьневеча эпоха знамянна хрысьціянскага цэнтру з дзяржаўным універсалістычнае абсалютызмам, трымаючае у залежнасьці мешнае дзяржаўна, бароначыя свае пасалам і сувэрэнаці, між манархамі і ерархамі. У гэтых знаганьнях родзіцца і Гамана нязная значнасьць і роля грамадзкага элемэнту, бо У знамянай людзі зноўнаяна лучыцца і замацаваца пераважна на ґрунтах перанятнага на свой бок чым больш прыхільнікаў. Такім чынам грамадзтва здабыло пэўныя прывілеі і магчымасьці мець голас у публічных справах.

Адзнак ня Усе грамадзтва адзінкі Утрымаць, пашырыць ды затвараташь права адзінкі, здаёцца вынікіпаго раз большым Уплыў у дзяржаўных справах. У шмат мах краёх родзіцца рэакцыя і вяртаецца манархіх.

Філязофія другое палавіны васемнаццатага стагодзьдзя ды аьвяазная ідэйна зь ёю фармуцыі, ды рэвалюцыі, дае пачатак пары расьцяту Вялікіх ідэуалізму, што трывала праз цэлае дзевятнаццатае стагодзьдзе. У палітычнай галіне вадазарыць прынцып: «Уладаа паходзіць ад Бога», тварэтычна ня ґвалтаецца ад так званай грамадзкае думкі. У гаспадарчай галіне ён праўлюецца ў форме ілёбэралізму, якога асноваю ёсьць неабмежаванная свабодная эканамічная самадзеяньасьць адзінкі. Гэта разбуджвае жадобу здабываньня багацьця Ўсялякімі спосабамі.

Які вынік тэкіх ідкненьняў? Чалавек вымагарыцца ізаваўся, грамадзкія асовы і маральныя пахісьнулісь. Зноў будзіцца рэакцыя У бок калекцыі. Ня ўсе ж чалавекі ня ёсьць ідэйнымі, ня ўсе гістарычнага матэрыялізму і матагаць кляскі. Дзмагаліны кліч Прудона: — «Собскасьць — гэта ґрадзіцца» ня ґобіна У ідэалёсьму фізіяфічна-сафістычай формы. Ґірмхільні і пасьляДоЛіні Маркса раздзьмуваюць гэта і даводзяць да сістэмы кампуніцу Ґрэшлідаючы адзінку і асьбістасьці чалавека У нетрах калектыўізму.

Ультрамацыяналістычныя кірункі пальхоздзіць да гэтага пытаньня з іншага боку — ён заяўляе да сваіта дна і тоны, — чалавек У нашо. Ён падымае кліч змаганьня за гэтаюніо над сьветам, кліч вышэйшасьці «ніцнісіх» народаў над народамі «вышэйшымі».

Абодва гэтыя кірункі ня ніводзкія, людзедзкія. Яны нясуць куйгі сьляпога, бяцушнага і забойчага, прыгонства і ґвалтаў. Яны мяняцца зьвяжаньня ня ўсе сьвет.

Адзін з гэтых кірункаў пасьля гвалтоўнага разгону, грэмнуў ужо і расьпіўся У ґрмаці, другі шчэ ґрасьпаўсьпіце мах сьветам свае зьвяжаньня ґраконскіх крыкаў.

Праз усю гісторыю цягнецца гэтае змаганьне двох напрамкаў: індывідуалістычнага і калектывістычнага. Падзіны пытаньня да адзінй ды другой скрайнасьці — і заўсёды трагічна.

Дзе разьвязка гэтай гістарычнай праблемы? — У заматай скрадзіне. Тую заглатую скрадзіну і шчасьлівую ґрэнавагу можа пазтрымаць толькі хрысьціянізм, які абчуўае чалавека такім, якім ён ёсьць у сапраўднасьці. З гэта ґрапільнага ґрэзультыкі разьвязаньне суадносін грамадзтва да адзінкі і адзінкі да грамадзтва.

ЧАЛАВЕК.

Філязофія васемнаццатага стагодзьдзя пастаўла цьвяо тэзы: першая, што чалавек ёсьць а натуры добры і Ўсе ягоныя чыны добрыя, тамму ня можна яго нічым зьвязаць, абмяжоўваць, ды ня ґрэбуе ніякіх ґрэшнасьцяў, фэр, лесэ вэзэ; другая, што чалавек з натуры ёсьць грамадзкі, але толькі дзеля карысьці зьмтварыў грамадзкасьць паводле грамадзкае ўнорм.

Філязофія дзевятнаццатага стагодзьдзя пастаўла трэцюю тэзу: чалавек ёсьць толькі ніелам, найшыэшшым вядом жывёды — «гомо сапіенс», а агонай нэтэй ёсьць пэўнае заспакаенае фізычнае і пялесьнае патрэбаў. Чалавек у пасобласьці ёсьць нічым, а кляса, народ ёсьць усім.

Усе гэтыя тэзы аказаліся памылкомы, бо апіраліся на фальшывых асновах. Каб будаваць

© PDF: Kamunikat.org 2010 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2010

© PDF: Kamunikat.org 2010 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2010

тривальна форма людзкога сужыцьця, перадусім трэба ведаць, што такое чалавек.

Чалавек ня ёсьць жывучай жывёлай, былём, бо апрача сэкрэтнага ядзьвіна ня ягонымі дачасьнымі патрэбамі, мае несьмяротную душу з яе асьпіраціямі да вечнага.

Чалавек ня ёсьць ані выключна добры, ані выключна благі, тольки мае нахілы да дабра і да зла. Заспакаенне цялесных патрэбаў яму сутыжыць для падтрыманьня людзкога роду, тольки неапэмерне заспакойваньне гэных патрэбаў ёсьць супроць натуры і станоўшыць крыніцай зла. Чалавек мажа мае нахіл да таёх непамерацьных, але гэт павяжкую розьню мае сумленьне, якое пэўстрымоўвае чалавека ад благога ды накіроўвае да дабра. Чалавек ня ёсьць тольки ядзінка — экзэмпляр віду — але адзіначна ён ёсьць асобай, істотай самасьведамай і самабольнай, могучай устрымаць сябе ад зла.

Гэта ацанаўньне з пагатыўнага боку, а з пацьмыўнага: чалавек мае дасьлі сільны нахіл да дабра, прыгажы, прыгаства — да Бога. «Чалавек жыве мастацтвам і розумам», казаў сьв. Тамаш. Гэта вызначае чалавека з мэханіку натуры і адзьмяне яго ў валадарна прыродзьмі, што запраце сабе на службу ўсе сілы прыроды. Шодзкі розум адкрывае праўды кіруючыя прыродай, сьветам, і адмачэна гэнай чалавека творыць мастацкія цуды.

Натуральная Ўдача чалавека інкненцы да даськаньласьці, найпышнейшы пэўктэ якое ёсьць творства. Матэрам гэтых інкненцыў ёсьць яго. душа. Хрысьціянская фільзофія называе гэта ренарнатэй духа пад матэрыяй.

Чалавек прыкладзіць ня сьвет у сэбе — найменшай натуральнай камэрачыні грамадзтва. Ён прадаўжае жыцьцё сваіх бацькоў і зьяўляецца пэўнай сынтэзай іх спомасьцьцў і ўдамы. Ад першых пачаткаў сваёго жыцьця карыстае з усіх дасьціжэньняў людзтва. Праз узгадаваньне і навуку сузьмяшчае ў сабе тыя ўсе дасьтэмнасьці, да якіх дайшло людзтво ў сваіх напярэдніх этапах разьвіцьця; далей яго фармуе асяродзьдзе, у якім знайходзіцца, дзе жыцьцёвыя абставіны.

Маючы волькуе волю і карыстаючы з пазнаваньняў дадзьласьці, — чалавек фармуе свае асобнасьці. Аднак яна не залежыць выключна ад яго індывідуальнасьці ды ўплываў асяродзьдзя. Трэцяя дзейная ёсьць надпрыродная ласка, якая памагае яму дасканальвацца, палягшць людзкія прыродныя слабасьці. Чалавек грамадзкі, што вярэс з грамадзтва — пашёнк прыслушэньня да разьвіцьця гэтага грамадзтва.

ГРАМАДА.

Тое ўсё ад чым мы дагэтуль гаварылі паказвае ма стальне і поўнае ўзаемнае прыналежньне асобы-адзінкі з грамадою, да якое яна належыць і якую творыць. Тамы сыстэмы абапёртыя выключна на індывідуалізме ці лібералізме, што прыравноўвае інтарэс адзінкі спаміж ня-чых карысьлівых і мэтамі свае-ж грамады; як так сама сыстэмы абапёртыя на выключным калектывізме, зусім пагашнічаюм адзінку на карысьць калектыву, клясы, народу — ня згадная з натураю чалавека. Падзеі на Ўсходзе аж надта гэта падцьвярджаюць...

Нарэшты лад вымагае таго, каб чалавек як адзінка, карыстаючыся з грамадзкіх дасягненьняў, быў да пэўнае меры падпарадкаваны грамадзе, але для гэтай-жа грамады ён павінен быць найпышнейшай зямной вартасьцю, адпрадзьвы, непаўтаральны зьявішчам сьвету, сьвезамы поўнадастойным судзейнікам творства, а не бязлудным, хаціяшцьвым знадобчам, ні гарматным мясам. Як абавязкам адзінкі ёсьць: аддаць свае здольнасьці для дабра грамады, так абавязкам грамады ёсьць стварыць найлепшыя магчымасьці для разьвіцьця чалавека і ягонае асабовасьці.

Грамада бывае: натуральная, сталая, і — функцыянальная, часовая. Да першага роду належаць: сэм'я-радзіна, народ, Царква-Касьцёл. Да другога роду адносьцца тыя, што вынікаюць з суседзтва, супраць і судзкуацыі.

РАДЗІНА

ёсьць першай пастаянай завязьзю грамадзтва, якая надае першы ампрацыю разьвіцьця чалавека. Хрысьціянскі сакраньны дад вызначае сабе мэту: абясьпечыць магчымасьці росквіту і трывалясьці сямейнага жыцьця. Правадзтва, сыстэма грамадзкай апекі, эканамічная палітыка (прапорцыі ізнаў да заработкаў) — гэта спосабы, шчыце выкарыстаньне, якіх можа кожнаму дань магчымасьць заспакаць свае сэм'ю, належна не ўтрымаць, узгадаць дзяцей паводля іхніх здольнасьцяў ды покліку.

НАРОД

гэта ў цьвярэшным значэньні сэм'я, грамада, якая асталчыся прынцыпова этнічнаю цэласьцю, ёсьць і судзейнікам творваньня гісторыі, якая ў пэўнымі складаючых яго людзей вытварала пачуцьцё духовай супольнасьці, сьпіраньнем ды здзіньсьці ў паразуньні да іншых людзей, творачых іншы народ. Ізольнай формай жыцьця і разьвіцьця этнічнага ёсьць собскам

НАЦЫЯНАЛЬНАЯ ДЗЯРЖАВА.

Мэтай такое дзяржавы — затвараньнадь сваіх грамадзянкаў такія магчымасьці жыцьця, каб кожны чалавек мог заспакоіць усе патрэбы цела і душы, ды каб мог зьдзейсьніць свае імкненьні да дасканальсьці. Дзеля гэто кіраўцтва дзяржавы — урад з адміністрацыяй і парляментам — павінны быць такімі, як гэтага жадае бальшыня грамадзян. Ён павінен быць адбіцьцём здаровых імкненьняў грамадзян. Удзельніцтва ў кіраўніцтве ня ёсьць гандрэлькасьці, ані павіннасьцяю, але службай для народу, супыасьцю якое ёсьць адказнасьць перад грамадзтвам і перад Богам — перад кантролем. Лад хрысьціянскага гаспадарства

Абразні з жыцьця.

Беспаваротная страта

Славуты амэрыканскі прапавядзік а. Талтыдж апавядае аб гэткім здарэньні:

Малодая дзяўчына прамаляла сваёй мацеры, што яна адукуе гэрэ на вечэрынках, а ня ночу доўга маляцьмася, каб Бог ёй дараваў гэты грэх.

На гэта сказала маці:

— Пакінь малішча. Я ня веру ў нікую малітву. Вясьнь з гэтаньня ўкрыйвай бадуры: лепі я табе купіцьмо ўкрэтку за 500 даляў! І у наступным тыдні пойдзеш у ёй на бальны.

Дачка пасухала мацеры. Апрануўшы дарагую вопратку, яна пайшла на бель і там запрацаў ды вывярнула на сабе ўзагу. Ад тады яна знайшлася ў найнесмяшным у сьвеце гурце. Зьмест рэлігійных практыкаў і малітвы яе жывшай прайсьць ідам гаварыцьлазтаа, дзе права робіцца грамінай ацуґаратуму Ўлады й вольнай адзінкі.

Дзеля таго, і ўтворыцьмо сваёй адзінай формай, што можа затвараньнадь адзінцы матчымасьці поўнага фізічнага і культурнага разьвіцьця — яна можа вымагаць ад сваіх грамадзян надзіпаўньнасьці ўрэрэ, матэрыяльнага, а нават і жыцьця для абаронны сайго існаваньня, вольнасьці і незалежнасьці.

(Заканчэньне ў наст. нумары).

© PDF: Kamunikat.org 2010 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2010

ходзіла ў шырокім, разгульным і вясёлым асяродзьдзі.

Адзак гаткае жыцьцё прывяла вельмі нядобрага, бо неакалькі месяцаў, і неспадзявана надлая красуня зьмянила на сьмяротны ложак.

Ведаючы аб безнадзейнасьці сайго паданжаньня, яна зьвярнулася да маці:

— Я хачу гэтнуцьна на маю вопратку, якая каштавала 500 даляраў.

Маці здзівіла не просьбу. Дачка дуўта ўзгралася на дарагую рэч і нарэшце прамовіла ціхім голасам:

— Мама, за гэтую вопратку я прэзала свае душу, і дамер ня мае ні адзінаго ні другога.

Маці мяўчала і ня ведала, што адказаць і чым ня пацешыць. Ёсьць на сьвеце і такім маярэк!

Брат спаціцель

(Запраўдная падзея).

I.

У 1915 г. фронт на Беларусі пасоўваўся на Ўсход што раз далей і перад ім сотні тысяч беларускіх сялян, паводзе загаду Ўладаў, выяжджалі на Ўсход. Хведар Сук разам з усімі даяжнуў свою вёску і, забраўшы ўсяго толькі з сваё гаспадарку, кольмі можна было нагадаць на вазе воз, забраўшы ўсю сэм'ю, пакінуў так-жа на Ўсход. Яго малодшы брат Зьмітро, ужо ад неакалькі гадоў служыў будзьнікам на адным з важнейшых шляхоў у глыбіні Расеі, дык чуў і жыкраньсуся Хведар.

Зьмітро прыйшоў брата шчыра, запраўдам пабраціку, дапамог яму ўладзіцца на працу ў гаспадара мецадзка ды сваё бухкі і так жыві з дня на дзень, чакаючы лепшага заўтра.

Зьмітро і яго жонка ў вольныя часіны мавелаві Хведара, бо самі былі бязьдзетныя, а Хведару дзяцей Бог не пашкадаваў. Браты дзяліцься, ды ня ведаў, што ня ўдзейсьніць свае імкненьні да дасканальсьці. Дзеля таго кіраўцтва дзяржавы — ураз з адміністрацыяй і парляментам — павінны быць такімі, як гэтага жадае бальшыня грамадзян. Ён павінен быць адбіцьцём здаровых імкненьняў грамадзян. Удзельніцтва ў кіраўніцтве ня ёсьць гандрэлькасьці, ані павіннасьцяю, але службай для народу, супыасьцю якое ёсьць адказнасьць перад грамадзтвам і перад Богам — перад кантролем. Лад хрысьціянскага гаспадарства

© PDF: Kamunikat.org 2010 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2010

© PDF: Camunk.info © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2010

не найбольшае нішчасьце — бязьдзетнасьць пры кожнай нагодзе не забывалася балюча кальнуць у сэрца, а часам маглі нешь дзіўна сьцісьнуць горла.

Зьмітро дагадаўся куды заваравала ня думка і, каб перарваць гэту нямрыемную думку, азваўся.

— Велаешь, я думаю, ці ня лепш было-б даць Хведару трохі грошаў на скокі? Калі-б ён із і скарыстаў, дык шавала-ся бяда. А гэта, ведаеш, ня вера ў ціперашній пошце, а асабліва ґэтаму пашталёку. Як апошні раз клаў я на нікчачку ґн так пагадзеў на мяне, як капейку малярыў. Ды яшчэ надсмаяваецца: «Нешта Ўсё, што раз, то меней прыпісаеце» — такае. Тваё якое дзела думаю, усюды свой нос ткнуць мусіць, што хто робіць.

— Па мне што, аддай хоць і Хведару. Усяробна Ўсюды нятэўна. На наш вех хопіць, калі Бог памоча.

Калі вакон рацьцелі нейчыя прышішаныя крокі, а потым стук у дзьверы.

— Хто-б гэта мог быць так позна? Неспакойна гаварыў Зьмірко, пытліва паглядаючы на жонку.

Стук паўтарыўся.

— Хто там?

— Падарожныя, — адказаў злосны голас з ґанадворку.

Зьмітро ачыхнуў і тры дзяйбёна постаці сьмешна прасунуцца ў хату. Чвэлем нахлопкам павесіла ва іх. З жахам на сьвятле лямпы Зьмітро пабачыў іхныя замаскаваныя аблічы, а фігуры натапілі нешта знаёмае.

— Давай грошы! — адазвалася вышэйшы зь іх.

— На якю, — адказаў Зьмітро.

— Што, ня мае. Мы Ўсё ведаем, не адмаўляйся, давай зараз, а то... — і ў руках іх бліснулі рэвальвэры.

— Мае грошы на пошце.

— Гаварыў гэта дзецюк. Вот давай па добраму — азвалася меншы зь іх.

На гутарцы Зьмітро пазнаў пашталёна і голас яго замёр у горле.

Зьмітрычка, убачыўшы накіраваныя на свайго чалавека рэвальвэры, са страху ня вякала, што і гаварыць.

— Што тут вы ім доўга вяўтэшіца, стралей і Ўсё, знойдзем самі, — азваўся зноў нейкі знаёмы голас пазобны да голасу суседняга будачніка.

— Хацяж вы дайце нам пахаліпна перад сьмерцю, — азвалася з плачам Зьмітрычка.

— Хэ, маліцца, — азваўся першы голас, — гатуулы ласкі вам можам зрабіць. Менае часу пішь мінут, або маліся, або надумайся і сама аддай грошы.

Зьмітро з жонкою Ўпалі на калені перад абразамі і прыбраеныя перадсьмертная малітва палучыла ў мець.

III.

— Куды ты забіраешся нанач? — казала Хведарыка сваёй малодшай дачцы.

— Кветкі паняску цётцы.

— Ці ты мець ума? Поначы кветкі насіць. Нібыта цётка тваіх кветак ня бачала? Вось кладзіся спаць, а то заўтра рана з ложка ня спораш.

— Мамачка, я скоранька вярнуся.

— Вось, кладзіся, надумалася ліха ведае што. Вазьмі ліпш нанач у вёду ды занясеш заўтра, калі Ўжо вельмі замаілася.

У хаце паволі заяўкала. Хведар пачаў разьвязвацца і бышам сам да сябе гаварыў.

— Нешта і мне марніць пайсьці да Зьмітра. Даўнавата Ўжо ані ён, ані жонка не заглянулі да нас. Сёньня на гадзіг трэба было-б пайсьці, а тут часу Ўсё няма. Дні сёньня Ўжо так мігуцаўся за шыты дзень, што і ногі ня служаць.

— Дык яна так нескэчы дакладвала прышчы к нам.

— Хто яна? братвана? От гавары, яна-б і хацела, але... што тут гаварыць. Ну Ўсёроўна трэба будзе заўтра да іх заглянуць.

IV.

Хведар крыкнуў і прачнуўся.

— Чаго ты крычыш? Што табе прысніласа?

— Дык гэта я спаў?— упрыкоўна халадны вот казаў Хведар.

Ну, мусіць нешта нялобрае сталася вь Зьмітрам. Хутчай запальвай агонь і ідзьмі мне з вышкаў бутэ, трэба пабегчы паглядзець да іх.

Хведарыка малаказаю запаліта агонь, падта боты і неспакойна гладзеле на свайго чалавека. Той вомэр адзеўся і кінуўся да дзьвярэй.

— Ты-ж ляжы ня бауся, бо я ня буду вельдь, што рабіць.

— Добра, добра, — казаў зачыняючы дзьверы Хведар.

З усіх сілаў сьпешацца Хведар да зьмітрыкоше бруці. Нарэшце ўсё было шка і спакойна і гэта крыку яго супакойвала. Наблізаючыся да будкі ён зноўнай крок, але, калі прыглянуўся да вакон, сэрца бяшцам мозатам пачало біцца ў грудзях. Не зважаючы на позны час, нерэшта неасклонена шыбы вакон дзьвялі поўным сьветам. Хведар ведаў? пінаідорак каля будкі, як свае кішаню; ён кутка ляйшоў драбнаў і прыстаў? яе асьцярожна да сьцены, ды палез глянуць праз верхнія шыбы, што дзеецца ў хаце. Тое, што ён убачыў, было для яго такім жахлівым, што ён, не дамятаючы сябе, скочыў на зямлю. Ад скоку разьвяшоўся ў начной шіны даволі мочны гук. У яго вачох сталі дзьве постаці на чалавек, а над ім ідзьмі галавы рэвальвэры. Што рабіць? — думаў. Але заразжа прамільнула думка ў галаве, што яго скок напэўна пачуюць у хаце і выйдуць глянуць на нипрошаную гасьця.

— Чым іх сустрэць?

За вуглом бялі розныя прылады. Памёк кірку? і дапатэў? ён дамкаў дом, выхапіў яго, сьцісьнуў аберуч, і бышам тыгр, чакаючы дабычы стаў каля вушака вахадных дзьвярэй.

Не прайшоў і хвіліна, як пачуўся ціхі скрып дзьвярэй і нечая галава моўчкі паказалася ў праходзе. З шалёнаю хуткасьцю і сілаю матнуўся ён у Хведаравых руках і нічыня постаць з рашчэпленаю галаюю нема асунулася ан яго ног. Хведар ухапіў постаць адцягнуў яе ад дзьвярэй і зноў прыгаўсься.

V.

Зьмітро згаварыў пацяры, яшчэ раз шчыра пэ?таньу? «Отчэ наш» і ніхэ разьвяшчэ з усіх, прасіў дараваньня грахоў. Жонка пэ?тарала тое самае.

— Яшчэ вам асталося Ўсяго дзьве мінуты часу да разьлукі, кажыце, дзе грошы. — Пра-

© PDF: Camunk.info © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2010

гаварыў глухі голас, і для большага страху, каб абольшыць перадсьмертныя мукі, вабрасаку бясьпрыгодна рэвальвэра.

Ратаўн пачуўся нейкі шорах пад вакном.

— Пайдзі паглядзі, што там такое, азваўся той-жа голас да кумпана, што Ўжо ладзіўся мяістрацьць шыбы шкла.

Усе Ў хаце з напружаньнем чакалі высьненьня таго шорху на дварэ, але чамусьці Ўсё было ціхі і той пасланы не вярнуўся.

— Чаго ён там так заблаўіўся? Пайдзі ґаньць, ён ня робіць, — азваўся зноў глухі голас да свайго сябры.

Ня прайшоў і хвіліна, як пачуўся ціхі скрып дзьвярэй і нечая галава моўчкі паказалася ў праходзе. З шалёнаю хуткасьцю і сілаю матнуўся ён у Хведаравых руках і нічыня постаць з рашчэпленаю галаюю нема асунулася ан яго ног. Хведар ухапіў постаць адцягнуў яе ад дзьвярэй і зноў прыгаўсься.

VI.

Зьмітро згаварыў пацяры, яшчэ раз шчыра пэ?таньу? «Отчэ наш» і ніхэ разьвяшчэ з усіх, прасіў дараваньня грахоў. Жонка пэ?тарала тое самае.

— Яшчэ вам асталося Ўсяго дзьве мінуты часу да разьлукі, кажыце, дзе грошы. — Пра-

© PDF: Camunk.info © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2010

Магатма Ґанді

Дня 30-га студзеня гэтага году Ўвесь сьвет скалынула сумная вестка аб трагічній сьмерці індыйскага духовага правадыра Магатма Ґанді. Заціхце, яе амаль бясьсмертнае змаганьне за славу незалежнасьці і канчатковага самоу незалежнасьць, якую тольку Ў мінуцым годзе здабыў індыйскі народ, у вялікай ступені заблакавецца Ґандзем. І хоць у сучасным індыйскім урадзе ён не займаў ніякага афіцыяльнага станоўніча, азнак ягоны непераможны рух і вялікі ауторытэт ніякі Ґандзі ўсьцяў так на індыйскі народ, як і на іншыя народы, што пасьля яго сьмерці цалістна з усіх кутоў зямлі надыйшлі ў Новыя Дэльлі амаль нязьлічаныя сьпачуваньні.

Шырыня і адзнака служба на карысьць свайго народу і Бога была жыцьцёвым кірчам Ґандзем. Ен азнойны пісаў?: «Я Ўсягдыны ратэгію служэньня, бо я думаю, што толькі гэтым спосабам можна дайсьці да Бога». Недасягальны быў Ґанді тольці лешам элементам, тамі і загінуў ад здзяйнення рукі ванаго з тэтэк сваіх сурозэйнаў 30-і, якраз таму, калі яго аьвяжоманага пастом, нясьці на малітву за народ.

Прасьвячаючы гэтых некалькі радкоў замест вянка на магілу вялікага індыйскага здзеча і ду-

хоьага правадыра вялікага індыйскага Народу, хочацца звярнуць увагу на тую незьвычайную крэпіцу духовае моцы, з якое Ґанді чэрпаў сілы да змаганьня. Тое крэпіцяю для Ґандзя была малітва. Калі ягэ пыталіся, што ён думае аб малітве, дык атрымалі такі адказ: «Малітва ёсьць маім маёнтэкам. І фізычныя ці фізычныя ніпрацы, і маёю дзейнаю захаронаю. Без як я быў-бы дынатыкам, вар'ятам, бо я мёў шмат горкіх зазнаньняў. Патрэба і шчадчай малітва ў тоне пярабіцця з каменчасьці: заведзеньні ў бязьвыхадзе станоўніча, а заручыў сёе Богу... Тады непаруушны сунікой ахінуў маю душу пакоем і ясьцрозьдзяй неміна сутпрэнкаваў». Тольці інтэнсіўная малітва змагла заадолаць моц голаг Бога... Я не зьабтэюся вучоным, але мне міла называць сябе чалавекам малітвы».

Як жадзіся Магатма Ґанді?

Вось для прыкладу некалькі сказаў з аднае яго малітвы, паволна «The Christian Fam'ly».

«Госпадзе! Ўчыні, каб мае вочы не затымоўвалися ня рэчах, якія могуць у мне выклікаць ярэныя думкі, бо я хацеў-бы лепш стаяць сьляпым

— Госпадзе! Ўчыні, каб мае вушы ня цешылі-

© PDF: Kamunikat.org 2010 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2010

ся ачорніваньнем, або славамі нянавісьці, бо я хацеў-бы ешчэ спаціа глухім.

І Госпадзе! Ўчыні, каб мае вусны не апагвіліся нячыстымі словамі, бо я хацеў-бы лепш стаіца нямым.

«Госпадзе! Ўчыні, каб я ніколі не глядзеў

БЕЛАРУСКАЯ ХРОНІКА

БЕЛАРУСКАЯ ПРЭСА НА ЭМІГРАЦЫІ.

Беларуская эміграцыя ў Эзах. Эўропе ў 1946 г. мела 19 часапісаў розанае прызначэньня. З іх толькі адзін выходзіў друкам і толькі з пачатку Нямеччыны. У 1947 г. выходзіла 25 розных часапісаў і ўжо з выходзіцца друкам і 5 па-за Нямеччынаю. За гэты самы час кніжак і брашураў рознага зьместу выйшла: у 1946 г. — 23, а ў 1947 г. — 27, з іх 12 друкам.

Найстарэйшы чалавек на Беларусі.

Сёньня найстарэйшы чалавек беларус жыве ў в. Сядовая, Аляксандроўскага раёну на Стаўропальшчыне. Называецца ён Базыль Цішкін с. Сяргея. Сёлета споўніцца яму 143 г. Базыль адчувае себе яшчэ бадзёра, добра памятае жыцьцё з часоў панчэньні. Бацька Базыля Сяргей Цішкін жыў 137 г., а маці 117 г.

Дагэтуль найстарэйшым чалавекам лічылі тэрэ Вель Сянбоґіно, які мае цяпер 139 г. і ўжо сьляпы, хоць і адчувае сабе здаровым.

Пінскі Краязнаўчы Музэй.

Запраўды шчасьлівы ўнаўлеў ад ваенных дзеяньняў Пінскі Краязнаўчы Музэй і цяпер ён знаў на разрастаецца і ўзбагачаецца Летась у Музэй быў здоланы скарб старавінных помнятаў з XVIII в. у ліку 7490, зьвяртаньнэ адным вучнем. Нядаўна быў адчынены пры Музэйю аддзьдзел беларускае гісторыі з пэрыфэрыі часоў, але ў тэмпэ дзіцяцьцкім савецкім духу.

АНГЛІЯ.

Ангельская прэса аб Беларусах.

Ведамы ангельскі тыдзьнік «Каталік Гэральэ» ідзе 16-1-48 зьмясьціў рэпартаж аб Беларускай Рэдзіґінай Місіі ў Брытаніі. Аднак ґэтар рэпартажу неабгазнаны ў нашых нацыянальных і рэлігійных адносінах, пазаў шмат непрадзіных пестах. У хутчэй часе была зроблена аднаразная інтэрвэнцыя і той-жа тыдзьнік з іяна 30-1-48 зьмясьціў артыкул а. Сіпоўна «Беларуская Місія», у якім быці пазаны запраўдзіны вестка ні толькі аб самай Місіі, але аб Беларусі агулам. Абодва артыкулы мелі вогук і ў іншых ангельскіх лёндынскіх, асабліва польскіх часапісах.

Студэнцкая арганізацыя.

Ужаны мінулага году пачстала ў Лёндане Беларуская Хрысьціянскае Аднаўленьне Моладзі, пазованае пазовам «Жмыцьбі», якое мае на мэце згуртаваньне беларускіх студэнтаў у Анґлії, а таксама шкальцатаў за студэнтаў і беларускім інтэлігэнцыю з пашыйнаю асьветаю, каб развіваць сваё маральныя і ўмыслоныя сілы і аддаць іх на службу агульнаадукацыі і агульнабеларускім ідэалам.

Інфармацыйны бюлетэнь.

Беларускае Хрысьціянскае Аканэзэмнае Аб'яднаньне «Жмыцьбі» выдала ў студзені ґэтага году інфармацыйны бюлетэнь, у якім коратка паведаклм аб гісторыі сваёго пачэтаньня і падае спэй статут.

АРГЭНТЫНА.

«Згуртаньне Беларусаў у Аргэнтыне».

З шкіляю прыемнасьцю заведаемся, што ў Аргэнтыне пачала свае дзейнасьць беларуская арганізацыя пад назовам «Згуртаньне Беларусаў У Аргэнтыне». Адрыс арганізацыі:

Asociacion Bielorusa en Argentina, Calle Maza 150, Buenos Aires.

БЭЛЬГІЯ.

Легалізацыя.

Ґэнэральная Рада Саюзу Беларусаў у Бэльгіі, канчаткова зацьвердзіўшы свой статут, распачала аднаразныя стараньні ўзь прачтае легалізацыі, згодна з дзяржаўнымі законамі.

КАНАДА.

Інфармацыйная літаратура.

Усім новым эмігрантам у Канадзе варта ведаць, што Аднасьлі Канадзкага Грамадзянства выдаў кніжачку пазаную тэмай пазнаёнасьці і падфранцузку: «Як стаць канадзкім грамадзянінам». Кніжку можна дастаць у: Canadian Citizenship, Branch Department of the Secretary of State, Ottawa, Ontario.

Акрамя таго Інфармацыйны Аддзьдзел пры Міністарстве Капальнуў і Прыродных Багацьцяў суместа з Таварыствам Асьветы дарослых старэйшых выдаць суполна аднаразную літаратуру для начавага пашырэньня.

Новы беларускі часапіс.

Супольныя сілы новае беларускае эміґрацыі ў Канадзе і ЗШПА пароблены старанный для выданьня беларускага месячніка.

Вітаем беларускі часапіс на амэрыканскай зямлі і жадаем яму спорнае працы.

НЯМЕЧЧЫНА.

Новы Аддзьдзел Беларускае Хаўрытаку.

У сьнежні мінулага году пачэтку новы аддзьдзел Беларускае Хаўрытаўнае Службы ў беларускім лягэры Остэргофэ.

Тыдзень малітвы за злучэньне Царкваў.

У Госпары аз 29-1 да 6-II г. г. адбыўся тыдзень малітвы за злучэньне Царкваў, пазнас якога штодзенна прапілісе Ґрачнастае Службы Божэя у касьцеле сьв. Якубу, а ў апошнюю надзелю было выгалашана адпаведнае казаньне. У багаслужэньных узьдзьйчаньі беларусы, украінцы і немцы.

Спатканьне Новага Году ў лягэры Остэргофэ

Сёлетняе спатканьне Новага Года ў остэргофскім лягэры было спалучана з 30-ю Ґодамі Ґэрцыя і Беларускага Кангресу. На Ґрачнастаньі прысутнічаў прэз. Іоў. М. Абрамык, які ў каротках, але зьмястоўных словах выказаў гісторыю і асабліва сказ ды ініцыенцыі Ґэдзелтаку беларуса Канґресу і яго гістарычнае значэньне. Наступна быў прачытаны зьместоўны гістарычны рэфэрат прыпадгадны зьместу.

Другая частка вечара была прысьвячана спатканьню Новага 1948 Году. Заслуговае на Ўзачу прамова прадстаўніка Жаночага Аб'яднаньня, якая глыбока закранула сэрцы ўсіх сваіх заклікам да працы на карысьць Бацькаўшчыны і Ўсяго людзтва, надежна Ўзагалоўнаюцэцэцэі і моладзь, да ня тэрпіць беларускае мэнтальнасьці, каб з чыстым сумленьнем і годнасьцю магчы варкуюцца на свае розныя прасторы.

Ужаны ўзаг сваё Навагодняе пажаданьні прадстаўнік Беларускае Хаўрытаўнае службы. Між іншым ён сказаў: «Наша арганізацыя ў остэргофскім лягэры, найлаўшыя, але затое ў прысьлядзкай яна найстарэйшая. Ня ўсе беларускія вялікіяя не ёсьць сам Хрыстос пазнас свайго тэменнага жыцьця, а першымі сябрамі не было апосталы. Ґэтая арганізацыя разам з прыхільнікамі сваіх прайшла праз катакомбы, перажыла часы Нэрона і нязьлічаную колькасьць вораґаў. Над ёю ўкотавай розныя гістарычныя бурны і прасьледаньні. На нашых вачох затэмі заўзяты вораг хрысьціянства фашызм-гітлерызм, а хрысьціянства з агонымі арганізацыямі асталося ня тольки непакінуем, але адабьвае сабе сілу і магутнасьць. Ґэта дзесцца тамы, што хрысьціянства стаіць на найманцьнейшай Пятровай скале. Хрысьціянства не варожыць: або згінем, або пераможам. Не! яно пераможа ў сваёй перамозе. Ужяжэія сілы моцнасьцяў прыскасьцяў перажыжаньэ толькі на мяроткі час у пашырэньні і пагамбленьні імяў Хрыста, але зьяцімуць ніколі ня здолеюць. Бываюць часы і краіны, дзе з першага павяроўна і на патаку вогу выказваньні імя Хрыста і агулам вера ў Бога гіне, але ў запраўднасьці Ўсюды яны глыбока закарэнены ў сэрцы і ўсюды пры першай магоце ажаживаць, Імя Хрыста, та перадусім ізці любові бліжняга супроць ясок так змагаюцца ўсе алмы сіяны. Мы Ўсе бяз вынятку маладзьцы да адзіна з гэтыс сілаў. Можна сам аб сабе вестаі ня якое з іх ёй належыць. Каб спрэжць пашырэньню любові бліжняга, трэба дапамагаць яму... зачынаючы ад найблізкійшых з сэайго нарэду.

Каб дапамагаць, трэба перш самому мець дык пось май Новагодняе пажаданьне, каб у 1948 г. мы нагоцтво не патрабавалі дапамог ад іншых, але каб самі маглі шчодра памагаць патрабуючым і каб найкутчэй маглі вярнуцца на Бацькаўшчыну».

Пасьля прамовы адбылася канцэртная частка вечару.

Мэнэгэрофскія сьвяткіны.

Беларусы-каталікі жыхары лягэру Мэнэгэрофэ, як толькі ня абмаклісь, выдадзьвалі прыгоцтва сьвяткіны-вечары і разьвялішчі гасьць кнаяёў Вільгэльмшталь. Аднак з прычыны адсутнасьці беларускага сьвятара, Службы Божэя Ў не служылі пасьлі або спатканьні. Гаму шмо гэтыя багаслужэньні прычыняліся да большае хвалы Божае, дзь беларусы ня выказвалі ні слова супраціву і самі Ў іх удзьдзельнічалі. Карысчаны з моўчаньні беларусаў, з польскай газэце «Кроніка» з дня 25-XII-47 зьвіўся артыкул пад назовам «Польская прана на чужыміна», у якім прасабечаецца палякамі прыгоцтва ня ня ня ня ня трэціць беларускае мэнтальнасьці — каслыт у Мэнэгэтоф. З гэтага відаць, што беларусам варта больш рэкламавць свае творы, інакш заўсёды скарыстае нехта іншы.

Студэнты навядваюць беларускія асяродкі.

Пасьля Калядзкага перапынку Ў вяхуны, беларускіяі студэнты аб'ехалі з канцэртамі беларускія асяродкі ў амэрыканскай зоне Нямеччыны.

Так самы беларусы, як і нашы суседзі скорна ідзьі і гасьцілі міны ксоцкай з разьвіцьцю, а залі пагчас канцэртаў заўсёды былі перапоўнены, бо запраўды было чаго паслухаць і паглядзець.

Якое Ўражаньне пакізалі пасьля сябе студэнты, хай сьведчыць дробны выпадак у Мітцавальэ. Там пэ 25-12 ня гледзячы на перакоцаці з боку расейцаў студэнцкі канцэрт прайшоў вельмі Ўзала і з жывымьлым посьпехам. Заля была пераПоўнена беларусамі і украінцамі. Адна з

© PDF: Kamunikat.org 2010 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2010

© PDF: Kamunikat.org 2010 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2010

прысутных піша: «Гэты дзень быў для нас вялікім сьвятам... На ўсіх прысутных студэнты зрабілі незатёртае ўражаньне. Калі адна з студэнтак дэклямавала верш Я. Купалы «Нёман», мой сусед украінец закрыў сабе аблічча, а потым пачаў быццам адкашліваца, а на перапынку мне сказаў: «Слухаючы патрыятычныя вершы Шэўчэнка, або Я. Купалы, калі яны добра дэклямуюцца, я заўсёды мушу мець хустачку». Калі так было з украінцам, дык ці трэба казаць, як было з намі — беларусамі».

Ува ўсіх лягэрах, якія адведалі студэнты, яны акрамя канцэртаў стараліся наладзіць вечарыны-спатканьні з моладзьдзю і старэйшымі.

ФРАНЦЫЯ.

Госьць з Англіі.

У пачатку студзеня адведаў Парыж старшыня ЗБВБ пр. В. Грышкевіч і на запросіны Сындыкату Беларускіх Работнікаў у Францыі дня 3-1 у залі сындыкату прачытаў рэфэрат на тэму: «Усход і Захад». Пасьля рэфэрату адбылася кароткая сяброўская гутарка. Прысутныя былі вельмі ўдзячныя паважанаму прэлегэнту за яго зьмястоўны рэфэрат і цікавыя інфармацыі.

Гадавы Сход.

Дня 11-1 г.г. адбыўся гадавы Сход парыскага адзьдзелу Беларускага Сындык. Работнікаў, на якім пасьля ўступнага рэфэрату адбыліся перавыбары ўраду.

Сяброўскі вечер.

У суботу, 24-1, у салі Хрысьціянскага Сындыкату адбылася сяброўская забава для беларускае калёніі ў Парыжу, з ўдзелам запрошаных госьцяў. Вечар прайшоў запраўды ў сяброўскім настроі.

АГУЛЬНЫ ЗЬЕЗД.

Дня 28-III г.г. у салі Сындыкату Хрысьціянскіх Работнікаў адбудзецца агульны Зьезд Сындыкату Беларускіх Работнікаў у Францыі. Зьезд будзе спалучаны з урачыстаю акадэміяю ў чэсьць трыццатых угодкаў абвешчаньня незалжнасьці Беларусі і таму пажаданы якнайчысьляньнейшы ўдзел сяброў Сындыкату.

Аб праграме Зьезду павядоміцца асобна.

БІБЛІЯГРАФІЯ

«Музыка і чэрці». Выданая ў Госьляры 1947 г. беларуская народная казка на 16 бач. фармату 16, зьвяртае на сябе асабліваю увагу сваім эстэтычным вонкавым выглядам і добрымі каляровымі ілюстрацыямі, якія гарманізуюць з глыбокім маральным зьместам казкі. Гэтая брашурка зьяўляецца добрым укладам ў нашу нешматлікую эміграцыйную літаратуру.

М. Сяднёў — **«У акіяне ночы»,** Мюнхэн, 1947.бач. 88 фарм. 16. Гэты чарговы зборнік вершаў шырока ведамага нашага пісьменьніка можна прывітаць з асабліваю радасьцю, бо ў сваіх заўсёдных пошуках і глыбокай лірыцы, паэта знайшоў сабе магутную падтрымку ў Бога, і гэта запаліла ў паэты «агонь сьвяты, агонь таёмны», які зможа запаліць сэрца не аднаго чытача, да лепшага жыцьця.

ПОШУКІ.

Жонку **Трупчык** Тацяну з дому Бойко шукае Трупчык Піліп. Пісаць на адрыс:

Truptshik Philiph. Puit Nr. 9, Grand Hornu. à Hornu, Les Mons, Hainaut, Belgique.

Язэпа **Славінскага** нар. 1926 у ас. Пузіневічы каля Турца шукае матка Аўгеня Славінская з дому Сабалеўскіх. Апошнія весткі ад яго былі з Альзацыі ў 1945 г. Пісаць на адрыс:

Eugenia Slawinska, Ontario-Camp, near Hindhead, Surrey, England.

Русая Марыя просіць сваіх родных і знаёмых адгукнуцца на адрыс радакцыі.

Міцура Валентына просіць сваіх знаёмых адгукнуцца на адрыс радакцыі.

Ковцік Аляксей шукае: жонку **Ковцік** Алену, швагерку **Бойко** Марыю і іх матку **Бойко** Ганну — усе яны былі вывезены ў 1944 г. на прымусовую працу ў Нямеччыну.

Грыца Янку нар. у 1926 г. у в. Тарасавічы, які апошнім часам прабываў у Расштат-Бадэн, шукае Грыц Марыя.

Роўбу Дзімітра, які да 1944 г. быў у францускай арміі, шукае Калесьнікевіч М.

Пісаць на адрыс радакцыі.

ЗЬМЕСТ.

Трыццатыя ўгодкі	1
а. Леў — Згубны выбар	2
а. Лазар — Перадумовы веры	3
Сьвятар Л. — Найгошае зло	4
а. Л. Гарошко — Вялікія астраномы аб Богу	6
— З. — Сацыяльныя зацемкі	9
а. Тальтідж — Беспаваротная страта	11
А. Жменя — Брат спасіцель	11
Магатма Ганді	13
Беларуская хроніка	14
Бібліяграфія	16
Пошукі	16

Gérant : D. Kucopej. Directeur : Abbé L. Horosco.

Impr. de Navarre, 11, rue des Cordelières, Paris.

© PDF: Kamunikat.org 2010 © Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2010